

Χρονογράφημα

Αυτή τη φορά μόνο σοβαρά

Δημ. Θ. Καραμήτσος

Γλωσσοφωνικές εκπομπές

Με την αυτοκατάργηση της δικτατορίας των συνταγματαρχών εμφανίστηκαν πολλοί, οι οποίοι στην προσπάθειά τους να δείξουν τη δημοκρατική τους καταγωγή, ένταξη και στάση, θεώρησαν ότι σε αντίθεση με τους αρχαιοπρεπείς λόγους του δικτάτορα πρέπει να μιλούν σε μια γλώσσα, ας την πούμε, «δημοκρατική νεοελληνική». Μετατρέπουν λοιπόν όλα τα επιρρήματα από κατάληξη ..ως σε ...α. Έτσι λένε «προηγούμενα» αντί «προηγουμένως» , χωρίς να έχουμε μεταξύ μας...προηγούμενα. Ήθελα να ήξερα το «ασφαλώς» πως θα το πούνε, όσο για το »εκ του ασφαλούς» ε, αυτό δεν παίζεται... είναι για τους μορφωμένους!

Πέρασαν αρκετά χρόνια από τότε που καταργήθηκε το μονοπώλιο της κρατικής τηλεόρασης. Θυμάμαι μάλιστα ότι εκείνη την εποχή ένιωθα πολύ-πολύ χαρούμενος. Δεν θα ήμουν υποχρεωμένος να βλέπω συνεχώς υπουργούς να βάζουν θεμέλιους λίθους έργων –που θα τελείωναν ως συνήθως με καθυστέρηση, κακοτεχνίες και υπερβάσεις κόστους- ή να βλέπω και στα δύο κανάλια τον πρωθυπουργό να δίνει με αυταρέσκεια μαθήματα οικονομίας -που πήγαινε από το κακό στο χειρότερο- και κυβερνητικής τέχνης –που τελικά αφορούσε στο ότι ο κάθε υπουργός κάνει ότι θέλει, χωρίς συντονισμό και έλεγχο.

Ελεύθερη ραδιοφωνία, ελεύθερη τηλεόραση!

Ελεύθερη έκφραση ιδεών, ανταλλαγή απόψεων, προπαγάνδες συγκρουόμενες, ίσες ευκαιρίες για όλους. Ως εδώ όλα καλά. Προέκυψε όμως ένα καινοφανές πρόβλημα. Ενώ πριν από την απελευθέρωση της πληροφόρησης, οι δημοσιογράφοι και οι εκφωνητές ήταν άριστοι γνώστες της Ελληνικής γλώσσας και η εκφορά του λόγου τους ήταν υποδειγματική, η αθρόα εισβολή ανθρώπων που μιλούν μπροστά σε ένα μικρόφωνο έφερε στην επιφάνεια άτομα με μειονεκτική γλωσσική παιδεία. Πολλοί πιστεύουν ότι για όλα φταίνε οι κυβερνήσεις με τις αλλεπάλληλες εκπαιδευτικές

(εχπαιδευτικές αν έτσι προτιμάτε) μεταρρυθμίσεις. Ότι φταίει η κατάργηση διδασκαλίας των αρχαίων ελληνικών. Ότι φταίει ο κομματισμός με τους αθρόους διορισμούς, χωρίς επιλογή των αρίστων. Η γνώμη μου είναι ότι ναι, φταίει σε κάποιο βαθμό όλα αυτά, όπως φταίει και η δημιουργία διαφορετικών κατευθύνσεων σπουδών ήδη από τα χρόνια του λυκείου. Όμως, φταίει και η ίδια η ύπαρξη της τηλεόρασης με το να κρατάει δέσμιους τους μαθητές τηλεθεατές να βλέπουν ξένα κινηματογραφικά έργα. Φταίει και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, παρά τη συνολικά θετική προσφορά τους σε πολλούς τομείς. Παλιότερα τα παιδιά διάβαζαν λογοτεχνικά βιβλία. Πεζογράφοι όπως οι Καρκαβίτσας, Βενέζης, Καραγάτσης, Τερζάκης, Μυριβήλης, Καζαντζάκης, Παναγιωτόπουλος καθώς και ποιητές όπως οι Κάλβος, Παλαμάς, Πολέμης, Ουράνης και τόσοι άλλοι. Τα παιδιά αποκτούσαν έτσι γλωσσικό αισθητήριο. Τώρα τι γίνεται; Ένας καθηγητής φιλόλογος μου είπε ότι δεν διδάσκεται συστηματικά η γραμματική και το συντακτικό. Υπάρχουν μόνο κάτι ασκήσεις-φράσεις, με μερικές λέξεις που λείπουν και θέλουν συμπλήρωμα, όπως γίνεται στις ασκήσεις για εκμάθηση ξένων γλωσσών. Τελικά, οι νέοι άνθρωποι μειονεκτούν ιδιαίτερα στη χρήση της τρίτης κλίσης. Αδυνατούν να εκφραστούν με λέξεις λόγιες ή λίγο αρχαιοπρεπείς. Για παράδειγμα αν επιχειρήσουν να πουν κάτι με τη μορφή της λέξης «προπετής» ή «θηλυπρεπής» τα κάνουν θάλασσα στις κλίσεις. Και ενώ λένε συχνά τη φράση «αυτό είναι σαφές» δεν ξέρουν να κλίνουν το όνομα «σαφής». Αυτά βέβαια προκειμένου για νεαρούς είναι απλώς ππαίσματα. Όμως προκειμένου για δημοσιογράφους που απευθύνονται στο κοινό με ραδιόφωνο ή τηλεόραση είναι ...ποινικά εγκλήματα. Πρόσφατα ανακάλυψα ότι μερικοί δημοσιογράφοι -χωρίς ντροπή- λένε της «πλήρης καταστροφής...» ή της «διεθνής έκθεσης» αγνοώντας το «της πλήρους» και το «της διεθνούς». Λένε επίσης «η οδό ...» και «η πρόοδο» καθώς και «η σύνοδο». Φαίνεται γι' αυτούς αυτές οι λέξεις είναι άκλιτες όπως οι ξένες. Μάλιστα δεν τους διορθώνει και δεν διαμαρτύρεται κανείς από τους παρακαθήμενους, ακόμη και ... Πανεπιστημιακούς. Αναρωτιέμαι μάλιστα αν πράγματι το κάνουν από άγνοια ή από πρόθεση. Όπως και αν έχει το πράγμα, το αποτέλεσμα είναι ίδιο. Πρόκειται για βιασμό και δολοφονία της γλώσσας. Γι' αυτό τις εκπομπές αυτές τις αποκαλώ «γλωσσοφονικές».

Κάποιοι, πολύ καχύποπτοι, λένε ότι αυτά όλα αποτελούν μέρος σατανικού σχεδίου που αποβλέπει στον αφανισμό της γλώσσας μας και τον αφελληνισμό, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, δεδομένου ότι, όπως είπε και ο Κίτσιγκερ, «για να εξουδετερώσεις έναν λαό πρέπει να εξαφανίσεις τη γλώσσα του». Προσπάθησαν πολλοί να μας εξαφανίσουν. Ωστόσο, χιλιάδες χρόνια τώρα η Ελληνική γλώσσα υπήρξε τροφός των Ευρωπαϊκών (και άλλων) γλωσσών. Δεν καταργήθηκε μετά από κατακτήσεις Λατίνων και Οθωμανών. Επιβίωσε ακόμη και σε μέρη που δέχθηκε αποκλεισμούς και απαγορεύσεις. Πιστεύω ότι και σε αυτή τη φάση θα βγει νικητής. Μόνο που θέλει συστράτευση και αντίδραση, όχι μόνο από λίγους αλλά από πολλούς.